REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO GOSPODARSTVA

prosinac 2015.

Vodič o sigurnosti dječjih igrališta

Sadržaj

	Predgovor	
I.	**DJEČJA IGRALIŠTA I IGRAONICE**	**1**
	Dječja igrališta na javnim površinama grada/općine	1
	Dječja igrališta odgojno-obrazovnih ustanova	3
	Dječje igraonice	4
II.	**GRADNJA I ODRŽAVANJE DJEČJIH IGRALIŠTA**	**5**
	Investitor	6
	Projektant	6
	Stručni nadzor	8
	Izvođač	8
	Održavanje dječjih igrališta	9
III.	**SIGURNOST PROIZVODA**	**11**
	Zakonodavni okvir	11
	Hrvatske norme	11
	Akreditirana tijela za inspekciju / ispitivanje opreme za dječja igrališta i igraonice	13
IV.	**OZLJEDE NA DJEČJEM IGRALIŠTU**	**14**
V.	**ODGOVORNOST ZA OZLJEDE NA DJEČJEM IGRALIŠTU**	**16**
	Odgovornost za štetu koju djeca uslijed igre prouzroče drugoj djeci	16
	Odgovornost za štetu od opasne stvari	17
	Odgovornost za neispravan proizvod	17
VI.	**PREPORUKE**	**19**
	DODATAK 1. Propisi koji se primjenjuju na dječja igrališta	21
	DODATAK 2. Popis hrvatskih norma za sigurnost dječjih igrališta	22
	DODATAK 3. Primjeri iz drugih država članica EU	23
	KORISNI KONTAKTI	25

Predgovor

ZNAČAJ VODIČA

Djeca imaju pravo na igru i razonodu primjerenu njihovoj dobi što je i propisano Konvencijom Ujedinjenih naroda o pravima djeteta. Igra je sastavni i važan dio djetinjstva jer pridonosi cjelokupnom psiho - motoričkom razvoju djeteta. Važan dio igre na dječjim igralištima i igraonicama je aktivnost kojom djeca kroz igru uče svladavanje izazova. Dužnost svih nas je, posebice onih koji na bilo koji način neposredno sudjeluju u stvaranju uvjeta nužnih za sigurnu igru djece na dječjim igralištima i u igraonicama, osigurati djeci ostvarenje njihovih prava.

Ovim vodičem cilj nam je pružiti smjernice koje će pomoći smanjenju rizika koji mogu nastati uslijed igre na dječjem igralištu te tako unaprijed smanjiti mogućnost ozljeda tijekom korištenja sprava namijenjenih igri. Preporučujemo vam i Vodič za sigurnost dječje odjeće (dostupan na poveznici: http://potrosac.mingo.hr/hr/potrosac/clanak.php?id=12668) u kojem možete saznati kako prepoznati koja je odjeća sigurna za djecu, što je važno i za prevenciju ozljeda na igralištima.

TEME KOJE OBRAĐUJE VODIČ

- sigurnost dječjih igrališta i igraonica
- informacije važne za projektiranje, izgradnju, odabir sprava, pregled i održavanje sigurnosti sprava
- informacije za održavanje uvjeta za sigurnu igru djece na dječjim igralištima i igraonicama.

KOME JE NAMIJENJEN VODIČ?

Svatko od nas može pridonijeti sigurnosti dječjih igrališta odnosno prijaviti neispravnost sprava zbog dotrajalosti, devastacije ili bilo kojeg drugog razloga. Stoga su informacije iz Vodiča namijenjene:

- osobama koje skrbe o djeci
- školskim djelatnicima
- osobama zaduženima za provjeru sigurnosti sprava na igralištima i igraonicama
- projektantima i izvođačima radova
- dobavljačima i proizvođačima opreme za igrališta
- odgovornim osobama-vlasnicima igrališta i igraonica
- svim drugim osobama na koje se odnosi sigurnost igrališta i igraonica.

DJEČJA IGRALIŠTA I IGRAONICE

U preuzimanju odgovornosti za sigurnost dječjih igrališta potrebno je razlikovati osobe (fizičke i/ili pravne) koje su odgovorne za održavanje sigurnosnih standarda na igralištima te u skladu s tim kriterijem prepoznajemo tri skupine:

- odgovornost jedinica lokalne samouprave
- odgovornost odgojno-obrazovnih ustanova
- odgovornost pravnih i fizičkih osoba koje provode programe predškolskog odgoja pri osnovnim školama te kao igraonice u knjižnicama, zdravstvenim, socijalnim, kulturnim i sportskim ustanovama te udrugama.

DJEČJA IGRALIŠTA NA JAVNIM POVRŠINAMA GRADA / OPĆINE

Odgovornost jedinica lokalne uprave

Za sva dječja igrališta izgrađena na javnim površinama jedinice lokalne samouprave odgovornost za sigurnost igrališta je na osobama odgovornima za funkcioniranje jedinice lokalne samouprave. Ovdje treba istaknuti da jedinice lokalne samouprave trebaju imati organizirano nadziranje sigurnosti igrališta koja su u njihovom vlasništvu te uklanjati i popravljati sprave za igru kako bi spriječili potencijalne ozljede djece.

Broj dječjih igrališta u jedinici lokalne samouprave u odnosu na broj stanovnika razmjeran je jednom igralištu na oko 800 stanovnika, na čije održavanje se u prosjeku godišnje potroši oko 5.000,00 kuna[1].

Prigovori na zatečena stanja i nepravilnosti koje se uoče na dječjim igralištima prijavljuju se komunalnim redarima ili neposredno komunalnom poduzeću koje je zaduženo za održavanje dječjih igrališta.

Informacije o načinu prijavljivanja stanja javnih površina i dječjih igrališta mogu se naći na internetskim stranicama jedinica lokalne samouprave.

Također, preporučujemo da na svakom dječjem igralištu trebaju biti postavljeni natpisi na kojima je potrebno istaknuti kojoj dječjoj dobi je igralište namijenjeno

[1] Izvor: Udruga gradova

te pravila ponašanja na igralištu, zajedno s kontakt podacima na koje se može prijaviti eventualni nedostatak na igralištu i telefonski broj za hitne slučajeve.

Gradovi/općine omogućavaju svojim sugrađanima prijavu potencijalnih problema komunalnom redarstvu koje je zaduženo za brigu o javnim površinama, a time i za sigurnost na dječjim igralištima.

U skladu s informatizacijom društva u kojem živimo ukazuje se potreba da gradovi trebaju osigurati prijavu problema na što brži i točniji način kako bi se u što kraćem roku otklonile uočene nepravilnosti na javnim površinama. Jedno od optimalnih rješenja može biti i prijava putem aplikacija za pametne telefone kojima građani mogu poslati fotografiju lokacije na kojoj su uočili problem kojeg je potrebno ukloniti. Također, uputno je imati besplatni telefonski broj koji je dostupan 24 sata, a putem kojega se može prijaviti nepravilnost.

Ulaganje gradova u digitalizaciju prijava (web servise za upravljanje komunalnim problemima) svakako je korak naprijed u sudjelovanju građana u poboljšanju stanja javnih površina (dječja igrališta) u svom mjestu.

Preporuka je građanima da se prema javnim površinama na kojima se nalaze igrališta odnose s dužnom pažnjom. Dječja igrališta služe za igru djece, stoga je potrebno istaknuti da ista nisu namijenjena odraslima, a osobito ne kućnim ljubimcima, koji se ne smiju puštati na dječja igrališta.

Grad / općina prijatelj djece

Jednu od najvažnijih i najutjecajnijih inicijativa za djecu „Grad/općina prijatelj djece" pokrenuli su Savez društva Naša djeca Hrvatske i Hrvatsko društvo za preventivnu i socijalnu pedijatriju pod pokroviteljstvom UNICEF-a za Hrvatsku i to prije punih 16 godina. Grad odnosno općina koja teži udovoljavanju kriterija s ciljem ispunjavanja svih uvjeta kojima žele osigurati što bolje i kvalitetnije djetinjstvo svojih najmanjih sugrađana kao i dobiti naziv „Grad/općina prijatelj djece" dužni su osmisliti **deset programskih područja**, kako slijedi:

1. program i plan grada/općine za ostvarivanje prava i potreba djece
2. namjenska novčana sredstva u gradu za razvoj, zaštitu i odgoj djece
3. podrška i pomoć udrugama koje imaju programe za djecu te uključivanje djece u osmišljavanje odluka koje se na njih odnose
4. dijete u sigurnom i zdravom gradu
5. zdravlje djece
6. odgoj i obrazovanje djece
7. socijalna skrb za djecu
8. kultura i sport djece i za djecu
9. slobodno vrijeme i rekreacija djece
10. podrška i pomoć roditeljima u skrbi i odgoju djece.

Navedene kriterije[2] do sada je zadovoljilo 48 gradova/općina s tendencijom povećanja. Stoga je ispravno za pretpostaviti da postoji izražena volja za zadovoljavanjem boljih uvjeta i standarda u odnosu na stanje sigurnosti dječjih igrališta koja je i jedan od gore navedenih kriterija koji se uzimaju u obzir pri procjeni zadovoljavanja kriterija.

[2] Detaljnije o zahtjevima i pokazateljima koje treba realizirati u svakom od ovih deset programskih područja mogu se pronaći na web stranici: www.savez-dnd.hr. Odluka o uključivanju u Akciju prosljeđuje se Središnjem koordinacijskom odboru akcije "Gradovi i općine prijatelji djece", Savez društava Naša djeca Hrvatske, 10 000 Zagreb, Amruševa 10. Kontakt telefon: 01 49 22 959, 01 49 22 957 ili e-mail: info@savez-dnd.hr.

DJEČJA IGRALIŠTA ODGOJNO-OBRAZOVNIH USTANOVA

Odgovornost odgojno-obrazovnih ustanova

Za dječja igrališta koja se nalaze na površinama kojima upravlja odgojno-obrazovna ustanova za sigurnost i ostale potrebe djeteta brinu i odgovorne su osobe ravnatelji ustanova. Preporuka je ravnateljima ustanova da posebnu pozornost usmjere na prostor u kojem djeca provode vrijeme, a na kojem se nalaze sprave namijenjene igri djece jer iste moraju odgovarati sigurnosnim standardima ili moraju biti uklonjene. Državnim pedagoškim standardima[3] propisana su mjerila koja moraju ispunjavati sve odgojno-obrazovne ustanove u sustavu predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog odgoja i obrazovanja.

Dječja igrališta u jaslicama i vrtićima

U Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe utvrđeni su prostorni i tehnički uvjeti koje moraju ispunjavati dječji vrtići.

Vanjski prostori namijenjeni djeci moraju biti ograđeni i sigurni za djecu, sadržavati zelene površine, osunčane i hladovite prostore za igru. Igrališta moraju imati površinu najmanje 15 m^2 po djetetu i biti odgovarajuće opremljena spravama primjerenim dobi djece.

Vanjski prostori jesu: igrališta za djecu jasličke dobi, igrališta za djecu vrtićke dobi, prostore za poligon vožnju, slobodne površine, spremište za vanjska igrališta i sanitarni čvor pristupačan s igrališta.

U Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe propisana su i mjerila za didaktička sredstva i druga pomagala potrebna za provedbu redovitih i posebnih programa. U skladu s navedenim mjerilima didaktička sredstva i pomagala moraju zadovoljiti sve zadaće koje se ostvaruju u dječjem vrtiću. Glavna mjerila za nabavu didaktičkog materijala jesu: razvojna primjerenost, trajnost, lakoća uporabe, privlačnost i slično.

Dječja igrališta u osnovnoj i srednjoj školi

U Državnom pedagoškom standardu osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja propisana su i mjerila za prostor i opremu u osnovnoj školi.

Zbog sigurnosti učenika te održavanja i čuvanja, vanjski prostor škole i učeničkih domova mora biti ograđen.

---

[3] Državni pedagoški standardi predškolskog odgoja i naobrazbe (NN 63/08 i 90/10)
Državni pedagoški standardi osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (NN 63/08 i 90/10)
Državni pedagoški standardi srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (NN 63/08 i 90/10)

Osnovnoškolska ustanova treba imati vanjske prostore koji se sastoje od općih prostora, tj. pješačkog prilaznog puta, školskog trga, parkirališta za školski autobus i automobile i gospodarsko dvorište i prostora nastavnih područja: razredna nastava na otvorenom, školski didaktički prostor, školsko dvorište i školski park, vježbalište – vanjski prostori za nastavu tjelesno-zdravstvene kulture te ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije.

Slično, kao i osnovne škole, srednjoškolske ustanove, moraju imati opći vanjski prostor koji čine: pješački prilazni put, parkiralište i gospodarsko dvorište te prostori nastavnih područja koje čine: školski didaktički prostor, školsko dvorište, školsko vježbalište – vanjski prostori za nastavu tjelesne i zdravstvene kulture i ostale parkovne površine u skladu s mogućnošću lokacije.

Sve navedene standarde moraju ispunjavati novoizgrađeni dječji vrtići i školski objekti, a ostali dječji vrtići, škole i učenički domovi moraju ispuniti propisane standarde do kraja 2022. godine.

DJEČJE IGRAONICE

Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju[4] propisuje tko može i pod kojim uvjetima raditi s djecom predškolske dobi te ostvarivati programe predškolskog odgoja.

Rad s djecom predškolske dobi organizira se u jasličkim i vrtićkim odgojnim skupinama, dok se programi ranog i predškolskog odgoja mogu ostvarivati i pri osnovnim školama te kao igraonice u knjižnicama, zdravstvenim, socijalnim, kulturnim i sportskim ustanovama, udrugama te drugim pravnim osobama i fizičkim osobama-obrtnicima.

Posebne uvjete i mjerila za ostvarivanje programa igraonice utvrđuje ministar nadležan za obrazovanje, a ispunjavanje uvjeta za početak rada i ostvarivanje programa rada igraonice utvrđuje rješenjem ured Državne uprave u županiji, odnosno gradski ured Grada Zagreba.

Odgovornost pravne/fizičke osobe – Važno je istaknuti da osobe koje rade s djecom predškolske dobi odnosno namjeravaju ostvarivati program predškolskog odgoja pri osnovnim školama, u knjižnicama, zdravstvenim, socijalnim, kulturnim i sportskim ustanovama te udrugama i drugim pravnim i fizičkim osobama (obrtnici) moraju imati suglasnost za program rada od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta te predati zahtjev radi utvrđivanja uvjeta i izdavanja rješenja o ispunjavanju uvjeta za početak rada nadležnom uredu državne uprave.

Rad s djecom predškolske dobi nadziru:

- prosvjetna
- sanitarna
- inspekcija zaštite na radu.

[4]Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13)

Za obavljanje ove djelatnosti trebaju biti ispunjeni:

- stručni uvjeti
- poslovni prostor i oprema moraju udovoljavati određenim propisanim standardima i normativima[5].

Za obavljanje ove djelatnosti pravne i fizičke osobe moraju imati osiguran odgovarajući prostor sukladno Državnom pedagoškom standardu predškolskog odgoja i naobrazbe te stručne osobe prema propisima koji vrijede i za programe koje provode dječji vrtići[6].

II. GRADNJA I ODRŽAVANJE DJEČJIH IGRALIŠTA

Prostornim planovima jedinica lokalne samouprave, putem odredbi za provođenje, načelno se određuju mogućnosti smještaja dječjih igrališta unutar građevinskih područja naselja, u pravilu, u sklopu uređenja javnih zelenih površina i parkova ili na građevnim česticama građevina namijenjenih odgoju ili obrazovanju. Isto tako prostornim planovima užeg područja, tj. generalnim urbanističkim planovima ili urbanističkim planovima uređenja, mogu se odrediti detaljniji uvjeti uređenja prostora dječjeg igrališta ovisno o potrebi i mogućnostima prostora. Iako planiranje dječjih igrališta nije navedeno kao obvezno kroz tekstualni i grafički dio prostornog plana, skoro u svim prostornim planovima lokalne razine omogućuje se uređenje dječjeg igrališta na prostorima i površinama koje mogu ispuniti zahtjeve te namjene, tj. prostora za sigurnu igru djece.

Pod gradnjom dječjeg igrališta podrazumijeva se:

- projektiranje
- građenje
- stručni nadzor građenja dječjeg igrališta.

[5] Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe – normativi (XI. MATERIJALNI I FINANCIJSKI UVJETI RADA), NN 63/08 i 90/10; Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13); Zakon o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14 i 154/14)

[6] Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe – normativi (XI. MATERIJALNI I FINANCIJSKI UVJETI RADA, NN 63/08 i 90/10); Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13); Zakon o zaštiti na radu (NN 71/14, 118/14 i 154/14)

Građenje je izvedba građevinskih i drugih radova (pripremni, zemljani, konstruktorski, instalaterski, završni te ugradnja građevnih proizvoda, opreme ili postrojenja) kojima se:

- gradi novo dječje igralište
- rekonstruira postojeće dječje igralište
- održava dječje igralište
- uklanja postojeće dječje igralište.

U gradnji dječjih igrališta sudjeluju (sudionici u gradnji):

- **investitor** (pravna ili fizička osoba u čije ime se gradi)
- **projektant** (fizička osoba koja prema posebnom zakonu ima pravo uporabe strukovnog naziva ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer)
- **nadzorni inženjer** (fizička osoba koja prema posebnom zakonu ima pravo uporabe strukovnog naziva ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer i provodi u ime investitora stručni nadzor građenja)
- **izvođač** (osoba koja gradi ili izvodi pojedine radove na građevini).

Sudionici u gradnji dužni su pridržavati se svih propisa i pravila struke koji se odnose na građenje dječjih igrališta te se ista ne smiju projektirati, graditi, odnosno izvoditi ako je to zabranjeno prostornim planom ili ako je to protivno prostornom planu na drugi način.

INVESTITOR

Investitor koji ima namjeru graditi dječje igralište dužan je angažirati ovlaštenog projektanta za izradu glavnog projekta. Glavni projekt za građenje igrališta mora sadržavati potvrde javnopravnih tijela propisane posebnim propisima. Dječje igralište može se graditi bez građevinske dozvole, međutim za dječje igralište je potrebno ishoditi uporabnu dozvolu s obzirom da dječja igrališta pripadaju skupini građevina koje se prema posebnim propisima evidentiraju u katastru.

Na izdavanje potvrda javnopravnih tijela i na utvrđivanje posebnih uvjeta koje prethodi izdavanju tih potvrda, na odgovarajući način primjenjuju se odredbe Zakona o gradnji[7] kojima je uređeno utvrđivanje posebnih uvjeta i izdavanje potvrda glavnog projekta za građenje građevine za koju se ne izdaje lokacijska dozvola.

Investitor je dužan prijaviti početak građenja dječjeg igrališta sukladno Zakonu o gradnji te osigurati stručni nadzor nad građenjem.

PROJEKTANT

Poslove projektiranja u svojstvu odgovorne osobe (projektanta i/ili glavnog projektanta) u okviru zadaća svoje struke može obavljati ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer odgovarajuće struke sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje udruživanje u Komoru (Hrvatska komora arhitekata, Hrvatska komora inženjera građevinarstva, Hrvatska komora inženjera strojarstva i Hrvatska komora inženjera elektrotehnike).

[7] Zakon o gradnji (NN 153/13)

Glavni projekt dječjeg igrališta mora sadržavati one odgovarajuće projekte pojedinih struka koji su, ovisno o vrsti dječjeg igrališta, potrebni za davanje cjelovitog i usklađenog tehničkog rješenja, prikaza smještaja dječjeg igrališta u prostoru i dokazivanje ispunjavanja temeljnih zahtjeva za građevinu, kao i drugih zahtjeva i uvjeta iz Zakona o gradnji, uvjeta gradnje na određenoj lokaciji, posebnih zakona i propisa donesenih na temelju tih zakona.

Tekstualni dio glavnog projekta sadrži sve tehničke, tehnološke i druge podatke, proračune i rješenja kojima se dokazuje da će građevina (dječje igralište) ispunjavati temeljne zahtjeve za građevinu te druge zahtjeve i uvjete koje građevina mora ispunjavati.

Obvezni sadržaj glavnog projekta je Program kontrole i osiguranja kvalitete koji mora sadržavati pregled i specificirana svojstva svih građevnih i drugih proizvoda te predgotovljenih elemenata koji se ugrađuju u građevinu (dječje igralište), kao i opis potrebnih ispitivanja i zahtijevanih rezultata kojima se dokazuje tražena kvaliteta i ispunjavanje temeljnih zahtjeva.

Program kontrole i osiguranja kvalitete u odgovarajućem projektu pojedine struke sadrži:

1. Svojstva bitnih značajki koje moraju imati građevni i drugi proizvodi koji se ugrađuju u projektirani dio građevine.
2. Potrebna ispitivanja i postupke dokazivanja uporabljivosti građevnih i drugih proizvoda za one proizvode koji su izrađeni na gradilištu pojedinačne građevine u koju će biti ugrađeni.
3. Potrebna ispitivanja i postupke dokazivanja tehničke i/ili funkcionalne ispravnosti projektiranog dijela građevine.
4. Zahtjeve koji moraju biti ispunjeni tijekom izvođenja projektiranog dijela građevine, a koji imaju utjecaj na postizanje projektiranih odnosno propisanih tehničkih i/ili funkcionalnih svojstava tog dijela građevine, te na ispunjavanje temeljnih zahtjeva za građevinu u cjelini.
5. Postupke ispitivanja projektiranih i izvedenih dijelova građevine koji se provode prije uporabe i kod pune zaposjednutosti.
6. Detaljan opis pokusnog rada kojim se moraju prikazati potrebna ispitivanja ispunjavanja temeljnih zahtjeva za građevinu, predviđeni rezultati ispitivanja i predviđeno vrijeme trajanja pokusnog rada, ako za projektirani dio građevine postoji potreba pokusnog rada.
7. Zahtjeve učestalosti periodičnih pregleda tijekom uporabe, a u svrhu održavanja dijela građevine, pregled i opis potrebnih kontrolnih postupaka ispitivanja i zahtijevanih rezultata kojima će se dokazati sukladnost s projektom predviđenim svojstvima.
8. Druge uvjete značajne za ispunjavanje drugih propisanih zahtjeva.
9. Popis propisa i norma čiju primjenu program kontrole i osiguranja kvalitete određuje.

Ako u programu kontrole i osiguranja kvalitete nije drukčije navedeno, provedba potrebnih ispitivanja i postupaka dokazivanja smatra se kontrolnim ispitivanjima odnosno kontrolnim postupcima čiju provedbu određuje nadzorni inženjer.

STRUČNI NADZOR

Poslove stručnog nadzora građenja u svojstvu odgovorne osobe (nadzornog inženjera) u okviru zadaća svoje struke može obavljati ovlašteni arhitekt ili ovlašteni inženjer odgovarajuće struke sukladno posebnom zakonu kojim se uređuje udruživanje u Komoru (Hrvatska komora arhitekata, Hrvatska komora inženjera građevinarstva, Hrvatska komora inženjera strojarstva i Hrvatska komora inženjera elektrotehnike).

Nadzorni inženjer dužan je u provedbi stručnog nadzora građenja:

- Nadzirati građenje tako da bude u skladu s glavnim projektom, Zakonom o gradnji, posebnim propisima i pravilima struke.
- Utvrditi ispunjava li izvođač i odgovorna osoba koja vodi građenje ili pojedine radove uvjete propisane posebnim zakonom.
- Utvrditi je li iskolčenje građevine obavila osoba ovlaštena za obavljanje poslova državne izmjere i katastra nekretnina prema posebnom zakonu.
- Odrediti provedbu kontrolnih ispitivanja određenih dijelova građevine u svrhu provjere, odnosno dokazivanja ispunjavanja temeljnih zahtjeva za građevinu i/ili drugih zahtjeva, odnosno uvjeta predviđenih glavnim projektom ili izvješćem o obavljenoj kontroli projekta i obveze provjere u pogledu građevnih proizvoda.
- Bez odgode upoznati investitora sa svim nedostacima, odnosno nepravilnostima koje uoči u glavnom projektu i tijekom građenja, a investitora i građevinsku inspekciju i druge inspekcije o poduzetim mjerama.
- Sastaviti završno izvješće o izvedbi građevine.

Nadzorni inženjer dužan je u provedbi stručnog nadzora građenja, kada za to postoji potreba, odrediti način otklanjanja nedostataka, odnosno nepravilnosti građenja građevine. To posebice u slučaju ako:

- Dokumentacijom nije dokazana sukladnost, odnosno kvaliteta ugrađenih građevina, proizvoda, opreme i/ili postrojenja.
- Izvođač, odnosno odgovorna osoba koja vodi građenje ili pojedine radove ne ispunjava uvjete propisane posebnim zakonom.
- Iskolčenje građevine nije obavila osoba ovlaštena za obavljanje poslova državne izmjere i katastra nekretnina prema posebnom zakonu.

Provedba dužnosti i način otklanjanja nedostataka, odnosno nepravilnosti upisuje se u građevinski dnevnik.

IZVOĐAČ

Dječje igralište, koje spada u građevine za koje se ne izdaje građevinska dozvola, izvođač je dužan graditi u skladu s glavnim projektom, Zakonom o gradnji, tehničkim propisima, posebnim propisima i pravilima struke. Pri tome je dužan:

- Povjeriti izvođenje građevinskih radova i drugih poslova osobama koje ispunjavaju propisane uvjete za izvođenje tih radova, odnosno obavljanje poslova.

- Radove izvoditi tako da se ispune temeljni zahtjevi za građevinu te drugi zahtjevi i uvjeti za građevine.
- Ugrađivati građevne i druge proizvode u skladu sa Zakonom o gradnji i posebnim propisima.
- Osigurati dokaze o svojstvima ugrađenih građevnih proizvoda u odnosu na njihove bitne značajke, dokaze o sukladnosti ugrađene opreme prema posebnom zakonu, isprave o sukladnosti određenih dijelova građevine s temeljnim zahtjevima za građevinu, kao i dokaze kvalitete (rezultati ispitivanja, zapisi o provedenim procedurama kontrole kvalitete i dr.) za koje je obveza prikupljanja tijekom izvođenja građevinskih i drugih radova za sve izvedene dijelove građevine i za radove koji su u tijeku određeni Zakonom o gradnji, posebnim propisom ili projektom.
- Gospodariti građevnim otpadom nastalim tijekom građenja na gradilištu sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom.
- Oporabiti i/ili zbrinuti građevni otpad nastao tijekom građenja na gradilištu sukladno propisima koji uređuju gospodarenje otpadom.
- Sastaviti pisanu izjavu o izvedenim radovima i o uvjetima održavanja dječjeg igrališta.

ODRŽAVANJE DJEČJIH IGRALIŠTA

Pod održavanjem dječjih igrališta podrazumijeva se izvedba građevinskih i drugih radova na postojećoj građevini radi očuvanja temeljnih zahtjeva za građevinu tijekom njezina trajanja, kojima se ne mijenja usklađenost građevine s lokacijskim uvjetima u skladu s kojima je izgrađena.

Vlasnik dječjeg igrališta odgovoran je za njegovo održavanje. Dužan je osigurati održavanje dječjeg igrališta tako da se tijekom njegovog trajanja očuvaju temeljni zahtjevi za građevinu te unaprjeđivati ispunjavanje temeljnih zahtjeva za građevinu i nesmetani pristup i kretanje u građevini.

U slučaju oštećenja dječjeg igrališta zbog kojeg postoji opasnost za život i zdravlje ljudi, okoliš, prirodu, druge građevine i stvari ili stabilnost tla na okolnom zemljištu, vlasnik dječjeg igrališta je dužan poduzeti hitne mjere za otklanjanje opasnosti i označiti dječje igralište opasnim do otklanjanja takvog oštećenja.

Održavanje dječjeg igrališta podrazumijeva:

- Redovite preglede dječjeg igrališta odnosno njegovih dijelova, u razmacima i na način određen projektom i pisanom izjavom izvođača o izvedenim radovima i o uvjetima održavanja građevine, Pravilnikom o održavanju građevina i/ili posebnim propisom donesenim u skladu s odredbama Zakona o gradnji, a u slučaju ugrađene opreme, uređaja i instalacija i drugog i s planom servisiranja u rokovima propisanim u jamstvima proizvođača ugrađenih proizvoda.
- Izvanredne preglede dječjeg igrališta odnosno njegovih dijelova nakon kakvog izvanrednog događaja ili po inspekcijskom nadzoru.
- Izvođenje radova kojima se dječje igralište odnosno njegov dio zadržava ili se vraća u tehničko i/ili funkcionalno stanje određeno projektom odnosno propisima te aktima za građenje u skladu s kojima je izgrađeno.

- Vođenje i čuvanje dokumentacije o održavanju dječjeg igrališta: u kontinuitetu rednih brojeva, sastavljenih zapisnika s prilozima o redovitim i izvanrednim pregledima te izvedenim radovima u svrhu očuvanja projektiranih temeljnih zahtjeva za dječje igralište, funkcionalnosti i sigurnosti dječjeg igrališta u uporabi.

Održavanje dječjeg igrališta te poslove praćenja stanja dječjeg igrališta, povremene godišnje preglede građevine, izradu pregleda poslova za održavanje i unapređivanje ispunjavanja temeljnih zahtjeva za građevine i druge slične stručne poslove vlasnik dječjeg igrališta mora povjeriti osobama koje ispunjavaju uvjete za obavljanje tih poslova (osobe sa stručnim znanjem odgovarajuće struke).

Komunalna djelatnost održavanja javnih površina podrazumijeva, između ostaloga, i održavanje dječjih igrališta na javnim površinama. Navedena komunalna djelatnost financira se iz sredstava komunalne naknade koja je prihod proračuna jedinica lokalne samouprave.

Održavanje dječjih igrališta, u okviru komunalne djelatnosti održavanja javnih površina, mogu obavljati u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu: trgovačko društvo koje osniva jedinica lokalne samouprave, javna ustanova koju osniva jedinica lokalne samouprave, služba – vlastiti pogon koju osniva jedinica lokalne samouprave te pravna i fizička osoba na temelju ugovora o povjeravanju komunalnih poslova.

Prekršajne odredbe predviđene su za sve sudionike u gradnji: investitora, projektanta, izvođača i nadzornog inženjera te za vlasnika građevine.

Na primjer: Prekršaji za vlasnika građevine
Novčanom kaznom u iznosu od 25.000,00 do 50.000,00 kuna kažnjava se za prekršaj pravna osoba kao vlasnik građevine, a novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 30.000,00 kuna kaznit će se vlasnik građevine fizička osoba ako:

- rabi ili stavi u pogon građevinu bez uporabne dozvole
- rabi građevinu suprotno njezinoj namjeni
- ne osigura održavanje građevine tako da se tijekom njezina trajanja očuvaju temeljni zahtjevi za građevinu te unapređuje ispunjavanje temeljnih zahtjeva za građevinu i nesmetanog pristupa i kretanja u građevini
- ne poduzme hitne mjere za otklanjanje opasnosti i ne označi građevinu opasnom u slučaju oštećenja građevine.

Inspekcijski nadzor

Građevinski inspektor obavlja inspekcijski nadzor građenja, provedbe stručnog nadzora građenja, održavanja i uporabe dječjih igrališta.

Građevinska inspekcija - podaci za kontakt (adresa, brojevi telefona, faksa, e-mail adresa, uredovno vrijeme pisarnice) dostupni su na poveznici: http://www.mgipu.hr/default.aspx?id=7639 .

Područni uredi građevinske inspekcije - podaci za kontakt (adresa, brojevi telefona, faksa, e-mail adresa, uredovno vrijeme za primanje stranaka) dostupni su vam na poveznici: http://www.mgipu.hr/default.aspx?id=5636 .

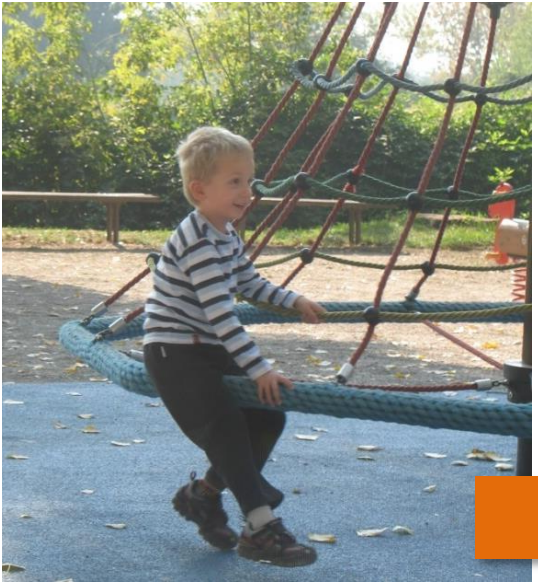

III. SIGURNOST PROIZVODA

ZAKONODAVNI OKVIR

Zakonom o općoj sigurnosti proizvoda[8] propisano je da svi proizvodi koji se stavljaju na tržište moraju biti sigurni. Proizvođač je obvezan stavljati na tržište samo sigurne proizvode.

Sigurnost proizvoda procjenjuje se prema:

- posebnim propisima
- normama
- preporukama Europske komisije koje daju upute za ocjenu sigurnosti proizvoda
- pravilima dobre prakse u području sigurnosti proizvoda koja su na snazi u dotičnom sektoru
- trenutačnoj razini znanosti i tehnike
- te prema razini sigurnosti koju potrošači objektivno očekuju[9].

Tako oprema, odnosno sprave koje se postavljaju na dječja igrališta moraju biti proizvedene i postavljene sukladno europskim normama iz navedenog područja.

Tržišna inspekcija nadzire gospodarske subjekte koji na tržište stavljaju opremu za igrališta odnosno njenu sigurnost i nadzire opremu koja je već u uporabi, a nalazi se u okviru pružanja usluga potrošačima (djeci) u okviru trgovačke djelatnosti (trgovački centri, supermarketi, benzinske postaje, restorani i sl.)

Pisane prigovore vezane uz sigurnost igrališne opreme stavljene na tržište ili koja je potrošačima dostupna u okviru obavljanja neke trgovačke djelatnosti mogu se uputiti tržišnoj inspekciji na e-mail adresu: prijave@mingo.hr ili putem telefona na broj: 01/6109-771.

HRVATSKE NORME

Povećanje razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanje zdravlja i života ljudi te zaštite okoliša kao i promicanje kvalitete proizvoda neki su od glavnih ciljeva normizacije. Upravo to su i osnovne smjernice i ciljevi koje promovira Hrvatski zavod za norme kao nacionalno normirno tijelo.

[8] Zakon o općoj sigurnosti proizvoda (NN 39/09, 139/10 i 14/14)
[9] Članak 5. Zakona o općoj sigurnosti proizvoda (NN 39/09, 139/10 i 14/14)

Europske norme pomažu u sprječavanju i ublažavanju nezgoda i ozljeda na dječjim igralištima te jamče potrošačima da su proizvodi kupljeni na području Europske unije u skladu sa široko prihvaćenim sigurnosnim standardima.

Svrha je zahtjeva sadržana u normama za opremu dječjih igrališta osigurati ravnotežu između potrebe da se dječjoj igri ponudi prihvatljiv rizik i potrebe da se djeca zaštite od ozbiljnih ozljeda.

Europske norme za opremu igrališta služe kao vodič tvrtkama koje proizvode i postavljaju takvu opremu, projektantima koji projektiraju igrališta te onima koji je nadziru i održavaju.

Republika Hrvatska prihvatila je sve europske norme koje se odnose na sigurnost dječjih igrališta kao hrvatske norme.

Popis hrvatskih norma za sigurnost dječjih igrališta nalazi se u DODATKU 2 ovog Vodiča.

Treba istaknuti da osim zahtjeva za sigurnost pojedinih dijelova opreme koja se ugrađuje u dječja igrališta, odnosno zahtjeva za njihovim postavljanjem, pregledom i održavanjem, norma HRN EN 1176-1 sadrži i popis materijala koji se upotrebljavaju za ublažavanje udara odnosno pada s minimalnim dubinama ispuna. Tako su osim tvornički proizvedene podloge za ublažavanje udara pogodni materijali za ublažavanje pada ispod i oko svake pojedine naprave: travnjak/humus, pijesak, šljunak, iver, kora drveta.

Norma HRN EN 1176-7[10] sadrži upute o postavljanju, nadzoru, održavanju i upotrebi opreme za igralište. Ona, između ostalog, sadrži i zahtjeve za osnovne informacije namijenjene korisnicima koje trebaju biti postavljene, u obliku pisanog natpisa, na svakom igralištu.

Na igralištu treba biti istaknut **znak (piktogram)** sa sljedećim informacijama[11]:

- **telefonski broj službe za hitne slučajeve**
- **telefonski broj osoblja za održavanje**
- **naziv igrališta**
- **adresa igrališta**
- **ostale važne informacije, ako je primjenjivo.**

Primjena normi i prednosti

Primjena normi je dobrovoljna te se sukladnost s bitnim zahtjevima propisa može provoditi primjenom normi ili bez njihove primjene. Proizvođač ne mora primjenjivati norme već može proizvod staviti na tržište izravno na temelju poštivanja bitnih zahtjeva. U tom slučaju morat će dokazati da takav proizvod zadovoljava bitne zahtjeve zakona te prema tome snositi troškove dokazivanja da je proizvod siguran.

Upravo zato primjena normi ima za proizvođače prednosti, a ključna je prednost priznavanje među proizvođačima, organizacijama, osiguravateljima i

[10] Norma HRNEN 1176-7: 2008 je na hrvatskome jeziku objavljena u HZN e-Glasniku 6/2015.
[11] Dijelovi norme HRN EN 1176-7:2008 upotrijebljeni su uz dopuštenje HZN-a. Hrvatske norme izdaje Hrvatski zavod za norme, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb. Sva autorska prava i prava uporabe normativnih dokumenata koje izdaje HZN pripadaju Hrvatskomu zavodu za norme.

korisnicima. Iako je najvažniji cilj normizacije osigurati sigurnost proizvoda, postupaka i usluga, normizacija također olakšava trgovinu i komunikaciju. Norma, naime daje specifikaciju modela, tehničko rješenje prema kojemu se može trgovati na tržištu te ujedno predstavlja najbolju praksu i suvremena postignuća.

Norme se mogu kupiti ili besplatno pregledati u Hrvatskom zavodu za norme, Ulica grada Vukovara 78, Zagreb, www.hzn.hr.

Kako bi što širem krugu zainteresiranih strana približili važnost normizacije u povećanju sigurnosti proizvoda namijenjenih djeci, na hrvatski je jezik prevedena brošura pod naslovom EUROPSKA NORMIZACIJA KAO POTPORA SIGURNOSTI DJECE, koju je pripremio i objavio CEN/CENELEC[12].

Dostupna na mrežnim stranicama http://www.hzn.hr/print.aspx?id=602 .

AKREDITIRANA TIJELA ZA INSPEKCIJU / ISPITIVANJE OPREME ZA DJEČJA IGRALIŠTA I IGRAONICE

Potvrda o akreditaciji je dokument koji izdaje Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) [13] temeljem provedenog postupka ocjenjivanja, a koji predstavlja međunarodno priznati način dokazivanja osposobljenosti tijela (laboratoriji, inspekcijska i certifikacijska tijela) za obavljanje radnji za koju su primili akreditaciju.

Tijelima koja imaju akreditaciju HAA mogu se povjeriti usluge ispitivanja, certifikacije i inspekcije imajući povjerenja u njihovu vjerodostojnost jer nam to jamči akreditacijsko tijelo koje je izdalo akreditaciju.

U području dječjih igraonica i dječjih vanjskih igrališta HAA je do listopada 2015. akreditirala tri tijela kompetentna za provjeru stanja na dječjim igralištima:

- za inspekciju dječjih igraonica i dječjih vanjskih igrališta poslije ugradnje i za periodičke preglede
- za ispitivanja opreme za igrališta i igrališna površina (njihaljke, tobogani, igračke).

Koja tijela su akreditirana za inspekciju, odnosno ispitivanje opreme u Republici Hrvatskoj možete pronaći u Registru HAA na mrežnoj stranici http://www.akreditacija.hr/registar[14].

[12] Europske organizacije za normizaciju odgovorne za izradu norma: EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION – CEN (Europski odbor za normizaciju), EUROPEAN COMMITTEE FOR ELECTROTECHNICAL STANDARDIZATION – CENELEC (Europski odbor za elektrotehničku normizaciju)

[13] Hrvatska akreditacijska agencija (HAA) je neovisna i neprofitna javna ustanova koja provodi akreditaciju u Republici Hrvatskoj, www.akreditacija.hr

[14] Izvor: Hrvatska akreditacijska agencija

IV. OZLJEDE NA DJEČJEM IGRALIŠTU

Iz iskustva liječnika iz Klinike za dječje bolesti Zagreb[15] i liječenja ozljeda djece koje su se dogodile na dječjem igralištu možemo uočiti najčešće ozljede djece koje su se dogodile prilikom posjeta dječjem igralištu kao i vrstu ozljeda na pojedinim spravama.

Ukratko vas upoznajemo s vrstama ozljeda koje su se dogodile i ujedno upućujemo na što obratiti pozornost te time prevenirati ozljedu djeteta s kojim posjećujete dječje igralište.

PODLOGA NA IGRALIŠTU - Betonska ili neravna podloga nije podobna kao podloga za dječja igrališta, za razliku od tzv. antistres-podloge ili podloga od sličnih materijala koji apsorbiraju silu udarca nakon pada.

Slučajevi iz Klinike za dječje bolesti Zagreb: U Referentnom centru za dječju traumatologiju u Klaićevoj prilikom primitaka djece s prijelomima kostiju ruke ili noge primjećeno je da ti prijelomi najčešće nastaju padom na betonsku podlogu, odnosno na podlogu gdje ne postoji tzv. antistres-podloga. Isto vrijedi i za ozljede glave i prijelome lubanje, čiji je broj bitno smanjen nakon eliminiranja betona s dječjih igrališta.

VRTULJAK - Neispravno korištenje ove sprave koju često koristi grupa djece sastoji se od pretjerivanja u brzini vrtnje pri čemu kod silaska sa sprave gube ravnotežu i dolazi do ozljeda glave. Stoga se preporučuje posebno obratiti pozornost da se djeca na vrtuljku vrte brzinom i vremenski ograničeno s obzirom na dob te jednako tako pripazi tijekom silaska s vrtuljka.

Slučajevi iz Klinike za dječje bolesti Zagreb: Zaprimljeno je nekoliko djece koja su stradala na način da su se vrtjela na malom dječjem vrtuljku zajedno s drugom djecom, maksimalnom brzinom vrtnje koliko dopušta određeni vrtuljak, a djeca su stradala prilikom silaska s vrtuljka jer su udarila glavom. Neka djeca navela su da im se prilikom silaska s vrtuljka u glavi zavrtjelo te da su pala. Jedna djevojčica udarila je glavom u metalnu cijev vrtuljka.

NJIHALJKE – Pri uporabi ove sprave događale su se ozljede djece koja su se našla preblizu putanji njihaljke koju su koristila druga djeca te su zadobile opasne ozljede udarca u glavu što je osobito opasno za djecu. Također se događalo da djecu prejako zanjišu osobe koje su djetetu pratnja, što uzrokuje pad sa sprave. Dobro je pripaziti na djecu mlađe dobi posebice da se ne približavaju njihaljki koju koriste druga djeca te na korištenje njihaljki koje su prilagođene djetetovoj dobi.

Slučajevi iz Klinike za dječje bolesti Zagreb: Zaprimljeno je nekoliko vrlo male djece u dobi od oko godinu i pol do 2 godine života, a bili su udareni

[15] Izvor: Klinika za dječje bolesti Zagreb, dr. sc. Miroslav Gjurašin, dr. med

njihaljkom iz razloga što su se previše približila njihaljki na kojoj se netko ljuljao te su bila udarena rubom njihaljke u sljepoočnicu. Jedna djevojčica u dobi od 17 mjeseci nakon udarca njihaljkom u sljepoočnicu zapala je u komu. U zadnji čas joj je operacijom uklonjen veliki hematom ispod kosti lubanje nastao nakon prijeloma, a pritiskao je mozak. Primijećeno je da djeca mogu ispasti iz njihaljke čije sjedište nema ogradu oko struka djeteta, već samo jednu ravnu ploču na kojoj se sjedi i njiše, što je opasno zbog proklizavanja i padova.

SPRAVE ZA PENJANJE - Česte su ozljede na mrežama koje služe penjanju, a posebnu opasnost predstavlja struktura koja nije fiksirana za tlo te uzrokuje izmicanju noge pri penjanju i padovima. Posebnu opasnost predstavljaju mreže za penjanje kroz koje dijete može provući glavu jer može doći do davljenja i imati tragičan ishod. Posebno je važna kontrola odrasle osobe koja je s djetetom prilikom korištenja sprave za penjanje.

SPORTSKA IGRALIŠTA - Slučajevi kad se na školskim i drugim igralištima koje koriste djeca nalaze neučvršćene konstrukcije (golovi i sl.) često su doveli do izuzetno teških ozljeda, ponekad i sa smrtnim ishodom. Potrebno je osigurati sigurne, ispravne i na propisani način ugrađene i dobro održavane metalne konstrukcije na igralištima. Igrališta s metalnim konstrukcijama djeca koriste u slobodno vrijeme i često bez nadzora, a dječje postupke tada nije moguće u potpunosti predvidjeti. Zato je moguće propisano učvrstiti sve konstrukcije na igralištima i ukloniti sve koje nisu sigurne. Uz metalne konstrukcije potrebno je odvojiti igrališta na kojima se odvijaju aktivnosti s loptom od dijela igrališta sa spravama jer su česte ozljede djece zbog neočekivanih udaraca lopte, a njihova učestalost primjetna je prilikom liječničkih intervencija vezanih uz ozljede zadobivene na igralištima.

Slučajevi iz Klinike za dječje bolesti Zagreb: Zaprimljeno je nekoliko djece s izuzetno teškim ozljedama glave i trbuha koja su se penjala na gol-stativu i na sebe srušila konstrukciju gola. Zaprimljeni su s posljedičnim teškim gnječnim ranama glave, mozga i trbuha te su bili hitno operirani. Liječeno je dosta djece koja su zadobila udarac loptom u glavu, a da pri tome uopće nisu vidjela da dolazi lopta koja je kao projektil udarila u glavu nepripremljeno dijete. Pri opisanome, često pored glave strada i vratna kralješnica.

Hitna medicinska pomoć – 194 ili 112

U slučaju ozljede na dječjem igralištu kada je izravno ugrožen život ili je teško narušeno zdravlje, potrebno je odmah nazvati Hitnu medicinsku pomoć na telefonski broj 194 ili 112. Medicinski dispečer mora znati u kakvom je stanju dijete za koje zovete, je li mu već pružena pomoć te u komunikaciji s pozivateljem savjetovati daljnje postupke dok ne dođe tim hitne medicinske pomoći[16].

[16] Izvor: Nastavni zavod za hitnu medicinu Grada Zagreba

V. ODGOVORNOST ZA OZLJEDE NA DJEČJIM IGRALIŠTIMA

Neispravno i nestručno projektirano ili izvedeno dječje igralište, nekontrolirano i neodržavano, kao i neodgovarajući nadzor na dječjem igralištu, mogu dovesti do ozljeda kod djece koja za posljedicu imaju narušavanja fizičkog i psihičkog zdravlja, a ponekad i smrtni ishod. Odgovornost[17] prvenstveno tereti vlasnika dječjeg igrališta, a ovisno o uzroku ozljeđivanja koji za posljedicu ima štetu krug odgovornosti širi se na projektanta ili izvođača, zatim vlasnika, odnosno imatelja opasne stvari te proizvođača koji u promet stavi neispravan proizvod. Odgovornost može biti kaznenopravna ili građanskopravna, s time da je građanska odgovornost šira od kaznene.

Zakon o obveznim odnosima sadrži odredbe kojima regulira izvanugovorne obvezne odnose, i izvedeno iz toga, naknadu štete od ozljeda zadobivenih na dječjim igralištima. U kontekstu dječjih igrališta, potrebno je razlikovati štetu koju prouzroče djeca jedno drugome uslijed igre, od štete koja nastaje prema djeci od opasne stvari ili neispravnog proizvoda.

ODGOVORNOST ZA ŠTETU KOJU DJECA USLIJED IGRE PROUZROČE DRUGOJ DJECI

Maloljetnik do navršene sedme godine života ne odgovara za štetu, već odgovornost leži na njegovim roditeljima. Maloljetnik od navršene sedme godine do navršene četrnaeste godine života ne odgovara za štetu, osim ako se dokaže da je pri prouzročenju štete bio sposoban za rasuđivanje. S navršenih četrnaest godina života maloljetnici odgovaraju prema općim pravilima o odgovornosti za štetu. Za štetu koju drugome prouzroči maloljetnik dok je pod nadzorom skrbnika, škole ili druge ustanove odgovara skrbnik, škola, odnosno druga ustanova, osim ako dokažu da su nadzor obavljali na način na koji su obvezani ili da bi šteta nastala i pri brižljivom obavljanju nadzora[18].

U sudskoj praksi nerijetko nalazimo primjere presuda u kojima se kao tužitelj javlja malodobno dijete koje je ozlijeđeno prilikom igre u dječjem vrtiću ili školi te radi naknade štete tuži vrtić, odnosno školu. U takvim slučajevima potrebno je utvrditi kakva je dužnost odgojitelja i učitelja u odnosu na dječju igru i ponašanje djece u igri na njihaljkama i drugim spravama na igralištu i dvorištu. Potrebno je osigurati igru na spravama na način da se spriječi mogućnost ozljeđivanja djece (otimanje za sjedalice, nepravilno njihanje i sl.). Osobito je važno utvrditi činjenice ako bi štetni događaj nastupio i pri brižljivom obavljanju nadzora odgojitelja ili učitelja[19].

[17] Tekst pripremila: Martina Ivaniš, dipl. iur.
[18] Zakon o obveznim odnosima (NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) čl. 1051. i čl. 1058.
[19] Vs, Rev-1466/86 od 22.10.1986.

ODGOVORNOST ZA ŠTETU OD OPASNE STVARI

Kada se na dječjim igralištima nađu predmeti koji tamo ne pripadaju, kao što su na primjer: razni otpadni građevinski materijal, auto dijelovi, prazne boce alkohola, medicinske šprice, lijekovi i sl., rizik za ozljeđivanje djece postaje veći. Zelene površine u sklopu dječjeg igrališta također mogu predstavljati izvor opasnosti. Primjer takvog je stablo čija se grana odlomila pri jakom vjetru, time predstavlja potencijalno opasnu stvar[20].

Neke stvari opasne su po svojoj prirodi i opasnost takvih stvari prirodna je konstanta, dok su neke stvari opasne samo u određenim okolnostima jer nisu primjereno korištene i nadzirane.

Za štetu od opasne stvari odgovara njezin vlasnik, a uz njega odgovara i osoba kojoj je vlasnik povjerio stvar da se njome služi ili osoba koja je inače zadužena za nadgledanje, a nije kod njega na radu. Pored prethodno navedenih osoba, odgovarat će i vlasnik stvari ako je šteta proizašla iz neke skrivene mane ili skrivenog svojstva stvari na koje joj nije skrenuo pozornost. Vlasnik se oslobađa odgovornosti ako dokaže da šteta potječe od nekog nepredvidivog uzroka koji se nalazio izvan stvari, a koji se nije mogao spriječiti, izbjeći ili otkloniti. Vlasnik stvari oslobađa se odgovornosti i ako dokaže da je šteta nastala isključivo radnjom oštećene ili treće osobe, koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao ni izbjeći ni otkloniti .[21]

Primjer iz sudske prakse – Zahtjev za naknadu štete koji tužitelj temelji na činjenici da je kao učenik stradao na školskom igralištu u vlasništvu tuženika, odnosno škole penjući se na kamionsku gumu koja se nalazila na školskom igralištu i s koje je pao i zadobio ozljede.

Shvaćanje je suda da kamionska guma sama po sebi, neovisno o njezinoj veličini i težini, ne predstavlja opasnu stvar, ali u slučaju da su djelatnici škole mogli i morali uočiti da se djeca na takvoj gumi igraju, tuženik je morao osigurati da se takva guma, kao potencijalni izvor štete za djecu, ukloni, a kako to proizlazi i iz Pravilnika o kućnom redu. Budući da domar zaposlen kod tuženika, zadužen za nadzor nad školskim prostorom, očitom nepažnjom nije uočio ni uklonio kamionsku gumu, tuženik je suodgovoran za nastanak štetnog događaja u omjeru od 30%, dok je nastanku štetnog događaja u omjeru od 70 % odgovoran tužitelj, odnosno njegovi roditelji, budući da se sukladno Pravilniku o školskom redu tužitelj nije smio zadržavati u školskom prostoru s čime su nesporno bili upoznati njegovi roditelji.[22]

ODGOVORNOST ZA NEISPRAVAN PROIZVOD

Proizvođač koji stavi u promet neki proizvod, odgovara za štetu prouzročenu neispravnošću toga proizvoda bez obzira na krivnju. Proizvod je bilo koja pokretna stvar, pa i onda kad je ugrađena u neku drugu pokretnu ili nepokretnu stvar.

Proizvođač je osoba koja je izradila gotov proizvod, osoba koja je proizvela sirovinu, samostalni ili nesamostalni dio ugrađen u gotov proizvod, kao i osoba koja se, obilježavanjem proizvoda svojim imenom, žigom ili kakvim drugim znakom raspoznavanja predstavlja kao proizvođač. Ako je proizvod uvezen, uzima se da je proizvođač osoba koja je uvezla proizvod radi prodaje, davanja

[20] Vs, Rev-535/2009-2 od 15.06.2011.
[21] Zakon o obveznim odnosima (NN. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) čl. 1064., čl. 1066. i čl. 1067.
[22] Os Zagreb, Gžn -3881/08 od 09.12.2008.

u zakup ili bilo kojega drugog oblika stavljanja proizvoda u promet i odgovara solidarno s proizvođačem. Ako nije moguće utvrditi tko je proizvođač, proizvođačem se smatra svaka osoba koja proizvod stavlja u promet, osim ako ta osoba u razumnom roku ne obavijesti oštećenika o osobi od koje je nabavila proizvod. Proizvođač se oslobađa odgovornosti pod uvjetima taksativno navedenima u zakonu.[23]

U sudskoj praksi nalazimo primjere zahtjeva za naknadu štete koju djeca trpe zbog neispravnih sprava za igru, najčešće tobogana zbog čije je neispravnosti velik broj djece pretrpio teške ozljede koje su u nekim slučajevima dovele i do amputacije prsta. Stav je suda u takvim predmetima da je proizvođač tobogana odgovoran zbog toga što predmet koji je proizveo ima nedostatak, odnosno nije imao ona svojstva kakva se redovito traže od takvog proizvoda (sigurnost za dječju igru), a zbog tog nedostatka je predstavljao opasnost štete, za osobe ili stvari, koja je i nastupila u vidu tjelesne ozljede[24].

Kazneni zakon regulira slučajeve koji za posljedicu imaju smrt ili tešku tjelesnu ozljedu ili teško narušavanje zdravlja. Ponekad vlasnici dječjih igrališta postupaju nehajno budući da su svjesni da stanje igrališta u njihovom vlasništvu može dovesti do teških posljedica za zdravlje i život korisnika igrališta, odnosno djece. Unatoč tome lakomisleno smatraju da se to neće dogoditi ili da će to moći spriječiti. S druge pak strane, ima primjera kada vlasnici igrališta uopće nisu svjesni opasnosti koje proizlaze iz neodržavanog ili nepropisno postavljenog dječjeg igrališta. Ipak, prema okolnostima slučaja morali bi, prema svojim osobnim svojstvima, biti svjesni te mogućnosti.

Ukoliko ozljeda zadobivena na dječjem igralištu prouzroči smrt ozlijeđene osobe, odgovorna osoba kaznit će se kaznom zatvora od šest mjeseci do pet godina. Za slučaj teške tjelesne ozljede ili teškog narušavanja zdravlja, predviđena je kazna zatvora do jedne godine. Ukoliko je tim djelom doveden u opasnost život ozlijeđenog, ili je uništen ili trajno i u znatnoj mjeri oslabljen koji važan dio njegova tijela, ili koji važan organ, ili je prouzročena trajna nesposobnost za rad ozlijeđenog, ili trajno i teško narušavanje njegova zdravlja, trajna iznakaženost ili trajna nesposobnost za reprodukciju, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do tri godine. Ako su neke od navedenih posljedica prouzročene namjerno, kazneni zakon predviđa kaznu zatvora od šest mjeseci do pet godina zatvora za tešku tjelesnu ozljedu, a u ostalim slučajevima od tri do dvanaest godina zatvora.[25]

Važnost adekvatnog nadzora djece od strane roditelja ili drugih odgovornih osoba jednako kao i isticanje upozorenja od strane vlasnika dječjeg igrališta.

Primjer iz sudske prakse - Tužiteljica je zadobila tjelesne ozljede kada je u dobi od šest godina u pratnji majke i brata na dječjem igralištu jednog gradskog parka, nakon što se popela na penjalicu, pala na tlo s visine od oko 3,5 m.

Sud smatra da je tuženik za nastalu štetu odgovoran u omjeru od 50% jer je na vidljivom mjestu propustio istaknuti upozorenje vezano uz korištenje predmetne penjalice. Doprinos majke malodobne tužiteljice nastanku štetnog događaja u omjeru je od 50% jer se sastoji u propuštanju pažnje prilikom nadzora djeteta.[26]

---

[23] Zakon o obveznim odnosima (Narodne novine br. 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15) čl. 1074., čl. 1075. , čl. 1076. i čl. 1078.
[24] Ogs Zagreb, Gžn -599/10 od 26.03.2013.
[25] Kazneni zakon (Narodne novine br. 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15) čl. 113, čl. 118., čl. 119. i čl. 121.
[26] Ogs Zagreb, Gžn -50/13 od 13.09.2014.

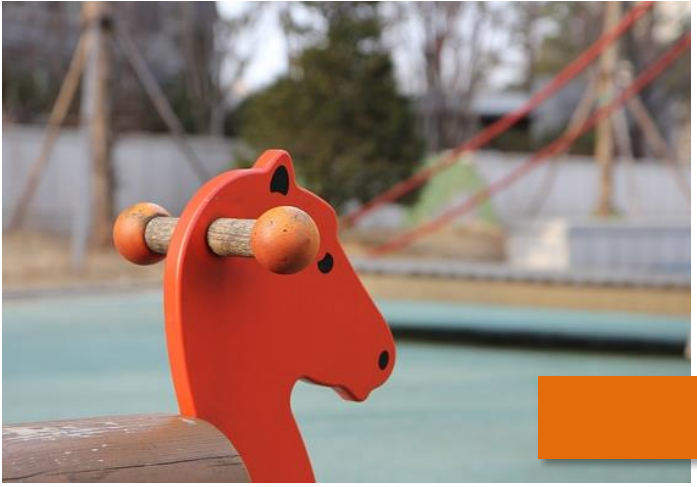

VI. PREPORUKE

DJEČJA IGRALIŠTA I IGRAONICE

Jedinicama lokalne samouprave: Organizirati nadziranje sigurnosti igrališta, uklanjati i popravljati sprave za igru, postavljati natpise na igralištu s naznakom namjene igrališta sukladno dječjoj dobi, istaknuti pravila ponašanja na igralištu, kontakt podatke komunalnih redara za prijavu eventualnih nedostataka igrališta i hitnih slučajeva, omogućiti prijave nepravilnosti putem mobilnih aplikacija i besplatnog telefonskog broja.

Odgojno-obrazovnim ustanovama: Prema Državnom pedagoškom standardu provoditi propisana mjerila i standarde za sve odgojno-obrazovne ustanove koji se odnose na prostorne i tehničke uvjete vanjskog prostora za dječju igru i igraonica unutar zatvorenog prostora, mjerila opreme, didaktičkih sredstva i pomagala, stručnosti pri provođenju programa. Potrebno je uložiti napore u transparentno i detaljno reguliranje dječjih igraonica kako bi se osobama koje planiraju otvaranje igraonica olakšalo poslovanje i otvaranje drugih oblika igraonica (kao što su zabavno-sportske igraonice, igraonice u kojima se organiziraju proslave dječjih rođendana i slični sadržaji ili igraonice za djecu školske dobi)[27].

Korisnicima: Odnositi se prema igralištima na javnim površinama s dužnom pažnjom, koristiti ih primarno za dječju igru, pripaziti na aktivnosti adolescenata na dječjim igralištima. Dječja igrališta nisu mjesta za izvođenje kućnih ljubimcima, zbog potreba sigurnosti i zdravlja djece.

GRADNJA I ODRŽAVANJE DJEČJIH IGRALIŠTA

Investitoru: Kod sklapanja ugovora za projektiranje, gradnju i nadzor, dati prednost pravnim i/ili fizičkim osobama koje imaju iskustva (reference) u projektiranju, gradnji i nadzoru gradnje dječjih igrališta i igraonica.

Vlasniku: Provoditi redovite preglede dječjeg igrališta, njegovih dijelova, u razmacima i na način određen projektom, pisanom izjavom izvođača o izvedenim radovima i o uvjetima održavanja u skladu sa zakonskim propisima, a u slučaju ugrađene opreme u skladu s planom servisiranja propisanim u jamstvima proizvođača ugrađene opreme kao i izvanredne preglede nakon kakvog izvanrednog događaja te za iste unaprijed osigurati dostatne novčana sredstva. U protivnom na siguran i propisan način označiti i zapriječiti mogućnost korištenja igrališta i/ili opreme sve dok se oštećenja i nedostaci ne otklone.

[27] Osim postavljanja jasnih pravila i uvjeta koje moraju ispuniti osobe koje se namjeravaju baviti ovom djelatnošću, potrebno je uložiti dodatne napore i u području osiguranja od nezgoda za vrijeme korištenja dječjih igraonica i sl.

Korisnicima: Obavijestiti nadležnu građevinsku inspekciju odmah po uočenoj neispravnosti, primijećenom neodržavanju dječjeg igrališta, u slučaju ne poduzimanju hitnih mjera za otklanjanje opasnosti i/ili neadekvatne uporabe dječjeg igrališta. Isto i u slučaju kada postoji sumnja da se igralište koristi, a da za njega nije izdana uporabna dozvola.

SIGURNOST PROIZVODA

Projektantima: Prema normi HRN EN 1176-7 istaknuti piktogram s potrebnim informacijama: naziv i adresa igrališta, telefonski broj osoblja za održavanje, ispuniti zahtjeve za postavljanjem, pregledom, održavanjem i sigurnosti dijelova opreme.

Proizvođačima: Poštivati bitne zahtjeve europske norme HRN EN 1176-1 za opremu igrališta (primjena normi je dobrovoljna), staviti proizvod na tržište izravno na temelju poštivanja bitnih zahtjeva.

OZLJEDE NA DJEČJEM IGRALIŠTU

Korisnicima: Obratiti pažnju na korištenje pojedinih sprava, te vrstu podloga na dječjem igralištu koja može ublažiti posljedice eventualnih padova.

Odgovornost za ozljede na dječjim igralištima

Skrbnicima i ustanovama: Odgovornost za štetu koju djeca uslijed igre mogu prouzročiti drugoj djeci dok su pod nadzorom skrbnika ili škole je na skrbniku ili školi.

Vlasnicima: Vlasnici igrališta preuzimaju odgovornost za nastalu štetu ako su na igralištima u njihovom vlasništvu pronađeni otpadni, štetni i opasni predmeti i materijali.

Proizvođačima: Proizvođač je odgovoran za nastale ozljede i štetu uslijed igre na igralištima ako je šteta prouzročena neispravnošću proizvoda stavljenog u promet bez obzira na krivnju.

DODATAK 1.

PROPISI KOJI SE PRIMJENJUJU NA DJEČJA IGRALIŠTA

- **Zakon o prostornom uređenju** (NN 153/13.)
- **Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova** (NN 106/98, 39/04, 45/04, 163/04, 148/10 i 9/11)
- **Zakon o gradnji** (NN 153/13)
- **Pravilnik o jednostavnim i drugim građevinama i radovima** (NN 79/14, 41/15 i 75/15)
- **Pravilnik o obveznom sadržaju i opremanju projekata građevina** (NN 64/14, 41/15 i 105/15)
- **Pravilnik o načinu provedbe stručnog nadzora građenja, obrascu, uvjetima i načinu vođenja građevinskog dnevnika te o sadržaju završnog izvješća nadzornog inženjera** (NN 111/14 i 107/15)
- **Pravilnik o sadržaju i izgledu ploče kojom se označava gradilište** (NN 42/14)
- **Pravilnik o sadržaju pisane Izjave izvođača o izvedenim radovima i uvjetima održavanja građevine** (NN 43/14)
- **Pravilnik o održavanju građevina** (NN 122/14)
- **Zakon o građevnim proizvodima** (NN 76/13 i 30/14)
- **Uredba (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. ožujka 2011. koja propisuje usklađene uvjete trgovanja građevnim proizvodima i ukida Direktivu Vijeća 89/106/EEZ** (Službeni list Europske unije L 88, 4.4.2011., str. 5)
- **Delegirana Uredba Komisije (EU) br. 568/2014 od 18. veljače 2014. o izmjeni Priloga V. Uredbi (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu ocjenjivanja i provjere stalnosti svojstava građevnih proizvoda** (Službeni list Europske unije L 157, 27.5.2014., str. 76)
- **Delegirana Uredba Komisije (EU) br. 574/2014 od 21. veljače 2014. o izmjeni Priloga III. Uredbi (EU) br. 305/2011 Europskog parlamenta i Vijeća o predlošku za sastavljanje izjave o svojstvima građevnih proizvoda** (Službeni list Europske unije L 159, 28.5.2014., str. 41)
- **Zakon o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje (NN 78/15)**
- **Zakon o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju** (NN 78/15)
- **Pravilnik o katastru zemljišta** (NN 84/07 i 148/09)
- **Zakon o komunalnom gospodarstvu** (NN 26/03. (pročišćeni tekst), 36/95., 70/97., 128/99., 57/00., 129/00., 59/01., 82/04., 178/04., 38/09., 79/09., 49/11., 144/12., 147/14. i 36/15)
- **Zakon o općoj sigurnosti proizvoda** (NN 30/09, 139/10 i 14/14)
- **Zakon o obveznim odnosima** (NN 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15)
- **Kazneni zakon** (NN 125/11, 144/12, 56/15 i 61/15)
- **Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97, 107/07 i 94/13)**
- **Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi** (NN 87/08, 86/09, 92/10., 105/10 – ispravak, 90/11, 16/12, 86/12, 94/13 i 152/14)
- **Državni pedagoški standardi predškolskog odgoja i naobrazbe** (NN 63/08 i 90/10)
- **Državni pedagoški standardi osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja** (NN 63/08 i 90/10)
- **Državi pedagoški standardi srednjoškolskog sustava odgoja i obrazovanja** (NN 63/08 i 90/10)
- **Odluka o utvrđivanju normativa prostora i opreme građevina škola, građevina školskih sportskih dvorana i školskih vanjskih igrališta od 18. travnja 2013. Dostupna na: http://public.mzos.hr/Default.aspx?art=12407**

DODATAK 2.

POPIS HRVATSKIH NORMI ZA SIGURNOST DJEČJIH IGRALIŠTA[28]

HRN EN 1176-10:2008

Oprema i podloge za igrališta -- 10. dio: Dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja za potpuno zatvorenu opremu za igru (EN 1176-10:2008)

HRN EN 1176-11:2015

Oprema i podloge za igrališta -- 11. dio: Dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja za prostorne mreže (EN 1176-11:2014)

HRN EN 1176-1:2008

Oprema i podloge za igrališta -- 1. dio: Opći sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja (EN 1176-1:2008)

HRN EN 1176-2:2008

Oprema i podloge za igrališta -- 2. dio: Dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja za njihaljke (EN 1176-2:2008)

HRN EN 1176-3:2008

Oprema i podloge za igrališta -- 3. dio: Dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja za tobogane (EN 1176-3:2008)

HRN EN 1176-4:2008

Oprema i podloge za igrališta -- 4. dio: Dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja za žičare (EN 1176-4:2008)

HRN EN 1176-5:2008

Oprema i podloge za igrališta -- 5. dio: Dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja za vrtuljke (EN 1176-5:2008)

HRN EN 1176-6:2008

Oprema i podloge za igrališta -- 6. dio: Dodatni posebni sigurnosni zahtjevi i metode ispitivanja za ljuljačke (EN 1176-6:2008)

HRN EN 1176-7:2008

Oprema i podloge za igrališta -- 7. dio: Upute za postavljanje, pregled, održavanje i uporabu (EN 1176-7:2008)

HRN EN 1177:2008

Površine za ublažavanje udara -- Određivanje kritične visine pada (EN 1177:2008)

[28] Popis norma iz područja rada HZN/TO 571, Sport, igrališta i ostali rekreacijski sadržaji i oprema (CEN/TC 136, Sports, playground and other recreational equipment) koje se odnose na sigurnost dječjih igrališta

DODATAK 3.

PRIMJERI IZ DRUGIH DRŽAVA ČLANICA EU

IRSKA - Sigurnosni standardi (ISEN standardi I.S. EN1176.) na javnim igralištima uvedeni su u Irskoj još 1998. godine od strane Nacionalnog tijela za standardizaciju. Predmetni standardi primjenjuju se na sve aspekte dječjih igrališta, uključujući opremu, inspekcije, postavljanje i održavanje. Irsko javno tijelo za uzajamno osiguranje izdalo je standarde za održavanje, preglede, popravak i testiranje.

Proizvođači sprava za igrališta dužni su osigurati održavanje i pregled sprava. Nakon postavljanja opreme i izrade procjene rizika, obavlja se nadzor nad igralištem. Tjedne inspekcije provode educirani djelatnici. Postoji i protokol za postupanje u slučaju nezgode na igralištu.

Dječja igrališta moraju biti pregledana najmanje jednom godišnje od strane neovisnog stručnjaka kako bi se osigurala sigurnost igrališne opreme i krajnjeg korisnika. U svrhu provedbe ovih pregleda, tvrtke za upravljanje uslugama igrališta moraju biti registrirane i autorizirane od strane RoSPA-e (Kraljevsko društvo za sprječavanje nezgoda), koje je najveća i najstarija europska organizacija za sigurnost. Vlasnici imaju zakonsku obvezu osigurati sigurno igralište za djecu.

ŠVEDSKA - Zakon o općoj sigurnosti uređuje sigurnost proizvoda i usluga, ali i proizvoda koji se koriste u okviru pružanja javnih usluga. Švedska agencija za zaštitu potrošača provodi nadzor nad igrališnom opremom na javnim igralištima temeljem Zakona o općoj sigurnosti i normama EN 1176 i EN 1177. Što se tiče zatvorenih igrališta čije korištenje potrošači plaćaju, Agencija nadzire i opremu i pruženu uslugu kao što su održavanje opreme i sigurnosni pregledi. Agencija je izdala i Vodič za vlasnike zatvorenih igrališta.

U pogledu javnih igrališta primjenjuju se građevinski propisi koji propisuju dizajn i postavljanje igrališta, te Zakon o planiranju i građenju koji uređuje održavanje opreme. Postavljanje i održavanje nadzire lokalna samouprava (općina).

Vlasnik igrališta je odgovoran za sigurnost igrališta, dok je proizvođač opreme odgovoran za opremu. Vlasnici igrališta trebaju angažirati kvalificirane inspektore za pregled igrališta (u Švedskoj je 60-ak kvalificiranih inspektora za dječja igrališta) jednom godišnje, sukladno normama.

NIZOZEMSKA - Naredba o spravama za igranje i zabavu propisuje da vlasnik ili upravitelj dječjeg igrališta osigurava da sprave za igranje budu postavljene, ispitane i održavane na način da budu sigurne za uporabu te da ne uzrokuju opasnost po život i zdravlje korisnika.

Da bi se osigurala sigurnost sprava za igranje, potrebno je prije uporabe izvršiti pregled od strane nadležnog inspekcijskog tijela koji uključuje sigurnost sprava i okoliša, nakon čega se izdaje odobrenje za uporabu.

LATVIJA - Nema posebnog zakonodavstva kojim je uređeno područje sigurnosti dječjih igrališta, već se primjenjuje Direktiva o općoj sigurnosti proizvoda zajedno s pripadajućim normama EN 1176(1,2,3,4,5,6,7,10 i 11) i EN 1177.

Centar za zaštitu prava potrošača Latvija koji provodi i nadzor nad primjenom spomenutih normi izdao je Vodič za sigurnosne zahtjeve u pogledu dječjih igrališta namijenjen vlasnicima i korisnicima istih. Vodič je pripremljen u skladu s normama EN 1176(1,2,3,4,5,6,7,10 i 11) i EN 1177, a uključuje sigurnosne zahtjeve za dječja igrališta kao i upute za postavljanje, preglede i održavanje.

FINSKA - Područje sigurnosti dječjih igrališta uređeno je Zakonom o sigurnosti potrošača kojim je transponirana Direktiva o općoj sigurnosti. Predmetnim zakonom poslovnom subjektu koji želi pružati određene usluge potrošačima (između ostalog i uslugu koja se odnosi na dječja igrališta) propisana je obveza prijave istog jedinici lokalne samouprave. Uz to, subjekt mora priložiti svu potrebnu dokumentaciju zajedno s planom procjene i otklanjanja rizika. Iako su dobrovoljne, norme se navode kao kriterij za usklađenost s općim sigurnosnim zahtjevima.

Jedinice lokalne samouprave putem lokalnih zdravstvenih inspektora u okviru Finske agencije za sigurnost i kemikalije te regionalnih državnih upravnih agencija nadziru sigurnost usluga namijenjenih potrošačima, pa tako i korištenje dječjih igrališta. Vanjska igrališta su većinom u vlasništvu lokalne samouprave, a unutarnja u vlasništvu poslovnih subjekata

KORISNI KONTAKTI

Ministarstvo gospodarstva

www.mingo.hr

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

www.mzos.hr

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

www.mgipu.hr

Hrvatska akreditacijska agencija

www.akreditacija.hr

Hrvatski zavod za norme

www.hzn.hr

Udruga gradova

www.udruga-gradova.hr

Savez Društava naša djeca Hrvatske

http://www.savez-dnd.hr

Nastavni zavod za hitnu medicinu Grada Zagreba

www.hitnazg.hr

Klinika za dječje bolesti Zagreb
www.kdb.hr

Impresum

Nakladnik	**Ministarstvo gospodarstva**
	Uprava za trgovinu i unutarnje tržište
Adresa nakladnika	Ulica grada Vukovara 78, Zagreb
Nakladnička cjelina	**Trgovina i unutarnje tržište**
Za nakladnika	**Vedran Kružić**
Urednica e-publikacija:	**Sandra Kelemen**
Godište i svezak	godište 2, svezak 12
Objavljeno	**prosinac 2015.**
	mrežno mjesto
	http://www.mingo.hr/page/kategorija/e-publikacije

© MINGO 2015.

U pripremi i obradi tekstova te prikupljanju i analizi podataka sudjelovali su:

voditeljice projekta: Grozdana **Vuđan**, Sanja **Mihalj** (**Ministarstvo gospodarstva**),

Tomislav **Curman,** Vesna **Buntić** (**Ministarstvo gospodarstva**),
Tijana **Novaković** (**Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja**),
Zdenka **Čukelj** (**Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta**),
Vesna **Ferenčak Brodarić** (**Hrvatski zavod za norme**),
Sanja **Škorić** (**Savez društava Naša djeca Hrvatske**),
Krešimir **Petrić** (**Udruga gradova**)
te autori navedeni u bilješkama (fusnotama) pojedinih cjelina, čiji su dijelovi tekstova korišteni.

Fotografije djeteta u igri koje su korištene u Vodiču o sigurnosti dječjih igrališta iz privatne su zbirke te su objavljene uz dopuštenje vlasnika. Nije dopušteno daljnje raspolaganje istima i njihovo postavljanje u izmijenjeni kontekst ili obrada u svrhu drukčiju od one za koju su prvotno objavljene, odnosno njihova uporaba suprotna Zakonu o zaštiti osobnih podataka i drugim propisima.

Dopušteno je prenošenje dijelova Vodiča uz navođenje izvora.

Objavljeni sadržaj se ne odnosi na specifične okolnosti bilo koje pojedinačne fizičke ili pravne osobe te ne predstavlja pravni savjet. Samo se pravni propisi objavljeni u službenim glasilima mogu smatrati pravno valjanima. Nakladnik ne snosi odgovornost uslijed promjene objavljenih informacija.